

METODA INTERWENCJI

PROCEDURY POSTĘPOWANIA

W SYTUACJACH TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZYCH ,

ZAGROŻENIA UCZNIÓW PRZESTĘPCZOŚCIĄ

I DEMORALIZACJĄ

ORAZ W SYTUACJACH ZAGROŻEŃ

ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM AGRESJI

I PRZEMOCY

WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE

Szkoły Podstawowej

Sióstr Nazaretanek w Kaliszu

Podstawa prawna dla określenia procedur postępowania

1. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
4. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
5. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.
6. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.
7. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997 r.
8. Zarządzenie nr 590 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
9. Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży – 2004 r.
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. (z późniejszymi zmianami) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

1 W każdym przypadku rozwiązywania problemów związanych z naruszeniem przez ucznia obowiązujących w szkole zasad niezbędna jest ścisła współpraca przedstawicieli szkoły (dyrektora szkoły, pedagoga, wychowawcy) z rodzicami ucznia.

1.1 Rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszania przez niego, w sposób zagrażający poczuciu bezpieczeństwa, obowiązujących w szkole zasad. Z rozmowy z rodzicami sporządza się notatkę (data, godzina, przebieg rozmowy).

1.2 Działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji są podejmowane przez szkołę w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki odurzające.

2 W celu rozwiązania problemu związanego częstym łamaniem zasad obowiązujących w szkole, przedstawiciele szkoły mogą podjąć kolejno kroki zapisane w Aneksie 3.

3 W przypadku ataku epilepsji ucznia nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

3.1 Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej (zabezpieczenie głowy ucznia przed uderzeniem i ułożenie go w pozycji bocznej ustalonej, nie wkładać niczego do ust).

3.2 Niezwłocznie wzywa pielęgniarkę szkolną, a w przypadku jej nieobecności – pogotowie ratunkowe.

3.3 Zawiadamia o sytuacji dyrektora szkoły, wychowawcę klasy oraz rodziców ucznia.

4 W przypadku powtarzających się nieobecności ucznia na zajęciach szkolnych nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

4.1 DZIAŁANIA WSTĘPNE (podejmowane na bieżąco)

4.1.1 Każdy nauczyciel rzetelnie sprawdza obecność na lekcjach i odnotowuje w dzienniku klasowym. Jeśli istnieją realne przesłanki, że nieobecność ucznia jest ucieczką, wówczas oznacza ją literą „w”.

4.1.2 Każdy wychowawca terminowo dokonuje obliczeń frekwencji za dany miesiąc, wyniki zgłasza do pedagoga – po zakończeniu każdego miesiąca – wraz z listą zawierającą nazwiska uczniów mających więcej niż 15 godzin nieusprawiedliwionych.

4.1.3 Każdy wychowawca stosuje jednakowy system zwalniania i usprawiedliwiania nieobecności uczniów na lekcjach.

4.1.4 Każdy wychowawca na bieżąco omawia z uczniami wyniki frekwencji, przeprowadza indywidualne rozmowy, uświadamia uczniom konsekwencje ucieczek i wagarów; informacje na temat frekwencji przekazuje rodzicom/opiekunom ucznia.

4.1.5 Pedagog szkolny informuje kuratorów sądowych o wynikach frekwencji uczniów objętych nadzorem, doraźnie analizuje wpisy z klasowych zeszytów uwag dotyczące uchylania się ucznia od obowiązku szkolnego.

4.1.6 Dyrektor lub wicedyrektor prowadzi doraźne kontrole obecności uczniów na lekcjach.

4.2 DZIAŁANIA INTERWENCYJNE (podejmowane w przypadku powtarzających się nieobecności ucznia na danym przedmiocie, z uwzględnieniem następującej kolejności):

4.2.1 ETAP – Nauczyciel przedmiotowy:

4.2.1.1 przeprowadza z uczniem rozmowę, ustala sposób zaliczenia i termin realizacji zaległości z materiału nauczania, powstałych w wyniku nieusprawiedliwionej nieobecności;

4.2.1.2 informuje wychowawcę o problemie i skutkach podejmowanych przez siebie działań.

- 4.2.2 ETAP – Nauczyciel wychowawca:
- 4.2.2.1 wzywa rodzica/opiekuna do szkoły, przeprowadza z nim protokołowaną rozmowę w obecności ucznia, w trakcie której zawiera z uczniem i jego rodzicem/opiekunem kontrakt dotyczący rodzaju i częstotliwości kontaktu ze szkołą oraz warunków poprawy frekwencji ucznia na zajęciach;
 - 4.2.2.2 w przypadku wyeliminowania problemu wychowawca nagradza ucznia: pochwałą do rodziców, na forum klasy/szkoły, oceną z zachowania;
 - 4.2.2.3 w przypadku braku poprawy wychowawca informuje pedagoga szkolnego o problemie, dostarcza wykaz uczniów wraz z informacją o skali problemu i podjętych dotychczas działaniach.
- 4.2.3 ETAP – Pedagog:
- 4.2.3.1 przejmuje nadzór nad uczniami zgłaszanymi przez wychowawców;
 - 4.2.3.2 w przypadku ucznia objętego nadzorem kuratora wysyła pismo do sądu rodzinnego z informacją o wynikach frekwencji ucznia, jego stosunku do obowiązków szkolnych oraz kontaktów rodzica/prawnego opiekuna ze szkołą;
 - 4.2.3.3 jeżeli sytuacja tego wymaga nawiązuje kontakt z pracownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej;
 - 4.2.3.4 informuje dyrektora szkoły o podjętych działaniach i ich efektach.
- 4.2.4 ETAP – Dyrektor szkoły:
- 4.2.4.1 w przypadku niespełnienia obowiązku szkolnego (nieusprawiedliwiona nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50 %) wysyła pismo do Urzędu Edukacji z informacją o uchylaniu się od obowiązku szkolnego oraz wnioski do organu prowadzącego o wszczęcie postępowania administracyjnego wobec rodziców/prawnych opiekunów, wnioski do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną.

5 W przypadku gdy uczeń samowolnie opuszcza szkołę w trakcie zajęć lekcyjnych należy podjąć kolejno następujące kroki:

- 5.1 Nauczyciel przekazuje informację o ucieczce ucznia wychowawcy klasy.
- 5.2 Wychowawca informuje rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz sporządza notatkę o okolicznościach ucieczki ucznia w dzienniku lub zeszycie obserwacji; informuje o zdarzeniu pedagoga lub dyrektora szkoły. /Jeśli dobro ucznia tego wymaga, dyrektor może powiadomić o ucieczce policję./
- 5.3 Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przeprowadza z nimi rozmowę w jego obecności. Informuje o konsekwencjach negatywnego postępowania zgodnie z WSO /z rozmowy sporządza notatkę/.
- 5.4 W przypadku powtarzających się ucieczek wychowawca w obecności dyrektora szkoły oraz pedagoga zobowiązuje rodzica/prawnego opiekuna do bezwzględnego nadzoru na dzieckiem. Jeżeli sytuacja dotyczy ucznia pełnoletniego, wówczas uczeń składa pisemną deklarację /kontrakt/, w której zobowiązuje się do zaniechania negatywnego postępowania.
- 5.5 Jeżeli rodzice/prawni opiekunowie odmawiają współpracy ze szkołą, dyrektor szkoły pisemnie zawiadamia sąd rodzinny i policję (specjalistę do spraw nieletnich).

6 W przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji¹, należy podjąć kolejno następujące kroki:

1 Naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych – art. 4 §1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich

- 6.1 Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- 6.2 Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
- 6.3 Wychowawca przekazuje rodzicom/prawnym opiekunom ucznia uzyskaną informację i wzywa ich do szkoły. Przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami oraz uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców/prawnych opiekunów zaś do bezwzględnego nadzoru nad dzieckiem. Określa również formy i częstotliwość kontaktów ucznia z pedagogiem szkolnym oraz kontaktów rodziców/prawnych opiekunów ze szkołą, a także wyznacza terminy, które pomogą w prowadzeniu monitoringu postępów ucznia. Wychowawca może zaproponować rodzicom/prawnym opiekunom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym. Ze wszystkich podejmowanych czynności wychowawca sporządza notatkę w dzienniku lub zeszytce obserwacji.
- 6.4 Jeżeli rodzice/prawni opiekunowie odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub – jeżeli dobro ucznia wymaga natychmiastowej interwencji – policję (specjalistę ds. nieletnich)².
- 6.5 Jeżeli szkoła wykorzysta wszelkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, rozmowa z uczniem, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich). Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
- 6.6 Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela określa wewnętrzny regulamin szkoły.
- 6.7 Jeżeli szkoła uzyska informację o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu³ lub jego udziale w działalności grup przestępczych, to zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym policję lub prokuratora.

7 W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły⁴ znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powinien podjąć następujące kroki:

- 7.1 Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
- 7.2 Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względu na jego bezpieczeństwo nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie (najlepiej pod opieką pielęgniarki szkolnej).
- 7.3 Wzywa pogotowie ratunkowe w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
- 7.4 Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/prawnych opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Jeżeli rodzice/prawni opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole czy przewiezieniu go do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszowi policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.

2 Wykaz telefonów znajduje się w Aneksie nr 2.

3 Informacja odnośnie przestępstw ściganych z urzędu znajduje się na str. 6 „Procedur”.

4 Za teren szkoły należy rozumieć: pomieszczenia szkolne, teren szkoły podczas zajęć i po ich zakończeniu jak również teren poza budynkiem szkoły, na którym organizowane są przez szkołę zajęcia, imprezy, wycieczki, rekolekcje, rajdy itp.

7.5 Jeżeli rodzice/prawni opiekunowie ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyścia do szkoły, a uczeń jest agresywny, lub swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób, wówczas dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości⁵, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). Policja ma obowiązek powiadomić o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat⁶.

7.6 Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 roku życia) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.

7.7 Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat stanowi wykroczenie z art. 43¹ ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

8 W przypadku gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

8.1 Zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnych jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji (wszelkie substancje rozlane lub rozsypane należy odgrodzić i zabezpieczyć przed rozniesieniem, np. na podeszwie obuwia); próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.

8.2 Powiadamia o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły, który wzywa policję.

8.3 Czekając na przyjazd policji, nauczyciel nie podejmuje żadnych działań związanych z próbą dostarczenia zabezpieczonej substancji na najbliższy posterunek⁷.

8.4 Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

9 W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

9.1 Nauczyciel odizolowuje ucznia poprzez umieszczenie go w oddzielnym pomieszczeniu.

9.2 O zaistniałej sytuacji nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.

9.3 Nauczyciel w obecności innego pracownika szkoły (wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję (jak też inne przedmioty budzące podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją), pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży). Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

5 Stan nietrzeźwości to: stężenie powyżej 5‰ alkoholu w 1 dm³ krwi lub obecność w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³ (art. 46 ust 3 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości...).

6 Policja nie może wykonać badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu wobec małoletniego, jeżeli nie popełnił przestępstwa. Sam fakt przebywania pod wpływem alkoholu na terenie placówki oświatowej nie jest podstawą takiego badania.

7 Zgodnie z zapisami Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

9.4 W przypadku gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki lub kieszeni odzieży, dyrektor szkoły wzywa policję, uprzedzając wcześniej o tym rodziców/prawnych opiekunów ucznia. Przeszukanie odzieży/teczki ucznia przez policję powinno mieć miejsce w obecności rodzica/opiekuna prawnego ucznia. Jeżeli jest to niemożliwe (np. rodzic/prawny opiekun nie może lub odmawia przybycia do szkoły), wówczas przy wspomnianej czynności powinien być obecny nauczyciel, pedagog lub dyrektor szkoły. Rozmowa z rodzicami/prawnymi opiekunami powinna zastać dokładnie odnotowana.

9.5 Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, należy ją zabezpieczyć i podjąć kroki opisane w punkcie 8 „Procedur”. Jeżeli uczeń odmawia współpracy, wówczas należy wezwać policję, która dokona przeszukania.

9.6 Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń, wraz ze swoimi spostrzeżeniami (data, godzina, przebieg zdarzenia, osoby, podjęte czynności, rozmowy). Należy także próbować ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychoaktywnych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest **czynem karalnym** w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 roku życia.

Jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, który ukończył 17 rok życia, wówczas mamy do czynienia z **przestępstwem**. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

Do czynów karalnych najczęściej popełnianych przez uczniów należą:

a) ścigane z urzędu:

- bójki (udział co najmniej trzech osób, nie można wyróżnić strony atakującej i broniącej)
- pobicia (dwóch, trzech lub więcej osób na jednego)
- znęcanie się
- wymuszenia z użyciem przemocy (rozbój)
- kradzież
- uszkodzenie ciała (agresja fizyczna) – jeśli lekarz sądowy stwierdzi naruszenie czynności ciała lub rozstrój zdrowia powyżej 7 dni; do 7 dni (lub gdy sprawca działał nieumyślnie) przestępstwo jest ścigane z oskarżeniem prywatnego – na wniosek rodziców/prawnych opiekunów. Osoba podejmująca interwencję powinna o tym poinformować rodziców/prawnych opiekunów ze względu na konieczność posiadania zaświadczenia od lekarza sądowego.
- udział w działalności grup przestępczych

b) ścigane na wniosek pokrzywdzonego:

- zniszczenie lub uszkodzenie cudzej rzeczy
- groźby karalne
- zgwałcenie

c) ścigane z oskarżenia prywatnego:

- naruszenie nietykalności cielesnej
- zniesławienie
- zwykłe i lekkie uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia
- zniewaga.

Jeżeli na terenie szkoły ma miejsce przestępstwo ścigane z urzędu, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego (ściganego z urzędu) przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy powiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku ucznia, który ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję lub prokuratora (art. 4 Upn i art. 304 Kpk). Postępowanie przedstawicieli szkoły wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego określa pkt. 10. „Procedur”.

10 Postępowanie nauczyciela wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego⁸ lub przestępstwa⁹ (dotyczy także sytuacji ujawnienia cyberprzemocy):

10.1 Odizolowanie ucznia od rówieśników, zwracając uwagę, aby niczego nie wyrzucił, nie ukrył (mogą to być dowody w danej sprawie). Nie wolno konfrontować świadków zdarzenia ze sprawcą!

10.2 Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.

10.3 Ustalenie okoliczności zdarzenia (czas, miejsce, osoby zaangażowane, ewentualni świadkowie) bez nagłaśniania.

10.4 Przekazanie sprawcy/-ów pod opiekę pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły; wysłuchać wyjaśnień ucznia (dobrze, jeśli będzie przy tym obecny nauczyciel, którego uczeń darzy zaufaniem).

10.5 Powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów ucznia-sprawcy i wezwanie ich do natychmiastowego stawienia się w szkole – jeżeli uczeń ma mniej niż 18 lat. W przypadku uczniów pełnoletnich – zgodnie z zapisem w statucie oraz z art. 92 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego: Dziecko pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską – uczeń taki może stanowić sam o sobie.

10.6 Niezwłoczne powiadomienie policji (ewentualnie wykonanie czynności zleconych przez przyjmującego zgłoszenie policjanta).

10.7 Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa (rzeczy służących do popełnienia przestępstwa lub pochodzących z przestępstwa) poprzez pozostawienie ich w miejscu znalezienia pod opieką pracownika szkoły, zapewniając, by przedmioty te nie były – w miarę możliwości – przenoszone ani dotykane. W przypadku cyberprzemocy należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, nr telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www. Ważne jest, by zachować całą wiadomość (sms, e-mail) lub zrobić kopię materiału widocznego na ekranie (należy wcisnąć jednocześnie klawisze Control i Print Screen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word).

10.8 Z przebiegu podjętych działań oraz ustaleń należy sporządzić protokół (data, godzina, miejsce zdarzenia, personalia sprawcy, poszkodowanego oraz świadków, dokładny opis zdarzenia).

8 **Czyn karalny** – w myśl przepisów Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (art.1 § 2 pkt. 2) jest to czyn zabroniony przez Ustawę jako przestępstwo (art.1 k.k.), a więc zbrodnia lub występki (art. 7 § 2 i 3 k.k.), przestępstwo skarbowe (art. 53 § 2 k.k.s.) oraz wykroczenie określone w następujących przepisach Kodeksu wykroczeń: art.51 (zakłócanie porządku publicznego), art.62 (znęcanie się nad zwierzętami), art.69 (niszczenie i uszkodzanie znaków umieszczonych przez organ państwowy), art.74 (niszczenie i uszkodzanie znaków lub urządzeń zapobiegających niebezpieczeństwu), art.76 (rzucanie kamieniami w pojazd będący w ruchu), art.85 (samowolna zmiana znaków lub sygnałów drogowych), art.87 (prowadzenie pojazdów przez osobę będącą pod wpływem alkoholu), art. 119 (kradzież lub przywłaszczenie mienia o wartości do 250 zł), art.122 (paserstwo mienia o wartości do 250 zł), art.133 (spekulacja biletami wstępu), art.143 (utrudnianie z korzystania z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego).

9 **Przestępstwo** to czyn karalny, bezprawny i zawiniony. **Wykroczenie** to czyny zabronione pod groźbą kary, określone i zawarte w Kodeksie wykroczeń; różnią się od przestępstw przede wszystkim tzw. mniejszym ciężarem gatunkowym, a tym samym niższym wymiarem kary. O popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia można mówić w przypadku osób, które ukończyły 17 rok życia. Wobec osób pomiędzy 13 a 17 rokiem życia mówimy o czynach karalnych, a w przypadku osób małoletnich (do 13 roku życia) o przejawach demoralizacji.

11 Postępowanie wobec ucznia – ofiary czynu karalnego lub przestępstwa (dotyczy także sytuacji ujawnienia cyberprzemocy).

11.1 Odizolowanie od sprawcy czynu i udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej oraz wsparcia psychologicznego, a jeśli sytuacja tego wymaga wezwanie pogotowia (jeśli ofiara doznała obrażeń).

11.2 Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.

11.3 Niezwłoczne powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wezwanie ich do natychmiastowego stawiennictwa w szkole.

11.4 Niezwłoczne zawiadomienie policji i zabezpieczenie śladów czynu (tak jak w pkt. 10).

11.5 Sporządzenie dokładnej notatki o okolicznościach i podjętych działaniach.

12 W przypadku uzyskania informacji, że na terenie szkoły przebywa obca osoba zagrażająca bezpieczeństwu uczniów, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

12.1 Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.

12.2 Ustala cel przebywania w/w osoby na terenie placówki.

12.3 Wyprasza w/w osobę z terenu placówki.

12.4 Jeżeli próby wyproszenia przez nauczyciela obcej osoby nie przynoszą spodziewanego efektu, dyrektor podejmuje decyzję o wyproszeniu z terenu szkoły w/w osoby.

12.5 W przypadku, gdy w/w osoba jest agresywna, lub swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia lub zagraża bezpieczeństwu innych osób, dyrektor wzywa policję.

13 W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się rodzic/opiekun prawny ucznia będący w stanie wskazującym na spożycie alkoholu, powinien podjąć następujące kroki:

13.1 Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.

13.2 Wychowawca odizolowuje rodzica/prawnego opiekuna od reszty społeczności szkolnej i powiadamia o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły.

13.3 Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o wyproszeniu z terenu placówki w/w rodzica/opiekuna prawnego. W przypadku, gdy jest on agresywny, lub swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia lub zagraża bezpieczeństwu innych osób, dyrektor wzywa policję.

13.4 Jeżeli powtarzają się sytuacje, kiedy rodzic/opiekun prawny ucznia przychodzi do szkoły w stanie wskazującym na spożycie alkoholu, dyrektor szkoły zawiadamia sąd rodzinny.

14 W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp do w/w przedmiotów osobom postronnym i wezwać natychmiast policję.

15 W klasie ucznia/uczniów, którzy dopuścili się złamania obowiązujących w szkole zasad, są prowadzone dodatkowe zajęcia interwencyjne i profilaktyczne w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy. Zajęcia te są prowadzone przez specjalnie przeszkolonych pracowników szkoły.

Aneks 1

Zasady obowiązujące w Szkole Podstawowej Sióstr Nazaretanek w Kaliszu:

1. Uczeń systematycznie i aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych. Każdą nieobecność w szkole usprawiedliwiana jest przez rodziców/prawnych opiekunów.
2. Uczeń nie opuszcza samowolnie terenu szkoły.
3. Uczeń dba o dobro, ład i porządek w szkole.
4. Uczeń nie niszczy dobra materialnego szkoły (w przypadku zniszczenia naprawia wyrządzone szkody).
5. Uczeń szanuje i nie przywłaszcza sobie własności innych.
6. Uczeń nie ma kontaktu ze środkami psychoaktywnymi.
7. Uczeń odnosi się z szacunkiem do pracowników szkoły i kolegów.
8. Uczeń nie stosuje agresji i przemocy (słownej, fizycznej, bezpośredniej, pośredniej, czynnej, biernej, instrumentalnej, autoagresji), nie naraża życia i bezpieczeństwa swojego i innych.
9. Uczeń nie przekracza granic intymności swojej i innych osób.

Aneks 2

Wykaz telefonów instytucji wspierających szkołę w działaniach interwencyjnych.

- a) telefon alarmowy – 112
- b) Policja – 997
- c) Pogotowie – 999
- d) Policyjne Pogotowie Narkotykowe – 765 55 55
- e) Zespół ds. Nietletnich i Patologii Policji – 765 54 78
- f) Prokuratura Rejonowa w Kaliszu – 062 502-96-00, 502-97-00

Aneks 3. Procedury postępowania w przypadku trudności wychowawczych w Szkole Podstawowej Sióstr Nazaretanek w Kaliszu

Etapy	Uczestnicy	Czynności
<p>1. krok – wpisanie spostrzeżenia do dziennika elektronicznego lub zeszytu spostrzeżeń wychowawcy <i>po 5 uwagach</i></p>	<p>rozmowa Nauczyciel–Uczeń. Nauczyciel/wychowawca informuje ucznia o konsekwencjach jakie czekają dziecko w przypadku braku zmiany w zachowaniu.</p>	<p>Nauczyciele przekazują informację o niewłaściwym zachowaniu się ucznia do wychowawcy klasy, (gdy nie ma wychowawcy informację przekazać do pedagoga szkolnego). Wychowawca przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem informując go o czekających konsekwencjach w przypadku braku zmiany zachowania (fakt rozmowy odnotowuje w formie notatki – w Dz. Elektronicznym kategoria informacja).</p>
<p>2. krok – po kolejnych pięciu negatywnych spostrzeżeniach</p>	<p>udokumentowana rozmowa dyscyplinująca (notatka służbowa): Wychowawca –Uczeń – Rodzic na temat praw i obowiązków ucznia.</p> <p>Notatkę sporządza pedagog.</p> <p>ZASADY MONITOROWANIA: obserwacja, rozmowy wychowawcy z innymi nauczycielami i pracownikami szkoły, analiza wpisów do DE.</p>	<p>Przebieg rozmowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić fakt (krótko, czego dotyczy rozmowa) - powołać się na normy (przypomnieć jakie normy naruszył) - przedstawienie celu rozmowy (uwrażliwienie, że zależy nam na szybkim przerwaniu niewłaściwych zachowań, przemocy, porozmawianie o obecnej sytuacji i sposobach jej rozwiązywania) - wysłuchać zdania ucznia (bez komentowania tego co mówi, starać się zrozumieć punkt jego widzenia, zrozumieć nie znaczy zaakceptować) - poszukać wspólnie sposobów rozwiązania sytuacji (odwołać się ponownie do norm i zapytać ucznia o jego pomysły rozwiązania tej sytuacji. Nauczyciel może przedstawić swoje propozycje. Jeśli uczniowi brakuje pomysłów, nauczyciel sam podejmuje decyzję, a uczeń zobowiązuje się do ich przestrzegania) - poinformowanie o dalszych działaniach (poinformować ucznia, że będzie obserwowany, a w przypadku niedotrzymania ustaleń podjęte zostaną kroki następne) - ustalenie terminu kolejnego spotkania na ocenę podjętych zobowiązań - określenie konsekwencji jakie dziecko poniesie w przypadku złamania ustalonych zasad (w szkole)
<p>3. krok – po kolejnych pięciu negatywnych spostrzeżeniach lub jedno zdarzenie nazwane w Statucie „niegodne ucznia”.</p>	<p>rozmowa Wychowawca – Uczeń – Rodzic – Pedagog szkolny kontrakt pisemny na temat praw i obowiązków ucznia, zobowiązań ucznia, rodziców, szkoły.</p> <p>ZASADY MONITOROWANIA: obserwacja, rozmowy wychowawcy z innymi nauczycielami i pracownikami szkoły, analiza wpisów do DE.</p>	<p>Ponowne przedstawienie rodzicom w obecności ucznia podjętych dotychczasowych działań naprawczych z uczniem.</p> <p>Spisanie kontraktu zawierającego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakres zobowiązań ucznia (czyli jasnych zasad zachowania, których dziecko ma przestrzegać) - określenie konsekwencji jakie dziecko poniesie w przypadku złamania ustalonych zasad (w szkole i w domu) - termin na jaki obowiązuje kontrakt i termin spotkania oceniającego. <p>Informacje o kontrakcie należy przekazać innym nauczycielom, w celu udzielenia wsparcia w realizacji zaproponowanych rozwiązań.</p> <p>Zrealizowanie kontraktu skutkuje cofnięciem ucznia</p>

		do 2 kroku Procedury. Tzn., że uczeń jest traktowany jak uczeń, który uzyskał 10 negatywnych wpisów. Jeżeli kontrakt nie został zrealizowany, uczeń ponosi konsekwencje zawarte w kontrakcie: nie bierze udziału w imprezach klasow. takich jak: wycieczki, wyjścia.
4. krok – po kolejnych pięciu negatywnych spostrzeżeniach lub jedno zdarzenie nazwane w Statucie „niegodne ucznia”.	rozmowa Wychowawca – Uczeń – Rodzic – Pedagog szkolny – Dyrektor szkoły – nagana pisemna.	Nagana Dyrektora (pisemna) z komentarzem – rozmową o zaistniałej sytuacji oraz przedstawienie rodzicom działań naprawczych, tj.: - możliwości skorzystania z pomocy udzielanej przez instytucje wspierające rodzinę i dziecko (np. psycholog, terapeuta, PPP, lekarz specjalista itp.): - określenie czasu na jaki obowiązują powyższe ustalenia i trybu ich weryfikacji, - określenie form współpracy rodziców i szkoły oraz działań podejmowanych względem ucznia. Pedagog przekazuje wskazówki i adresy punktów konsultacyjnych. O naganie udzielonej uczniowi informowana jest klasa, do której uczęszcza. Omówienie przebiegu dotychczasowych działań podjętych przez szkołę w celu pomocy uczniowi w wyeliminowaniu jego niepożądanego zachowania, ocena sytuacji bieżącej, przekazanie informacji o dalszych konsekwencjach wynikających ze Statutu szkoły dotyczących skreślenia z listy uczniów.
5. krok – po kolejnych pięciu negatywnych spostrzeżeniach lub jedno zdarzenie nazwane w Statucie „niegodne ucznia”.	rozmowa Wychowawca – Uczeń – Rodzic – Pedagog szkolny – Dyrektor szkoły – pracownik PPP – nagana pisemna.	Nagana Dyrektora (pisemna) z komentarzem – rozmową o zaistniałej sytuacji oraz zobowiązanie rodziców do skorzystania z pomocy możliwej do udzielenia przez szkołę lub inne instytucje wspierające rodzinę i dziecko (np. psycholog, terapeuta, PPP, lekarz specjalista itp.). Omówienie przebiegu dotychczasowych działań podjętych przez szkołę w celu pomocy uczniowi w wyeliminowaniu jego niepożądanego zachowania, ocena sytuacji bieżącej, przekazanie informacji o dalszych konsekwencjach wynikających ze Statutu szkoły dotyczących skreślenia z listy uczniów.
6. krok – po kolejnych pięciu negatywnych spostrzeżeniach lub jedno zdarzenie nazwane w Statucie „niegodne ucznia”.	rozmowa Wychowawca – Uczeń – Rodzic – Pedagog szkolny – Dyrektor szkoły.	Trzecia (ostatnia) nagana Dyrektora (pisemna) z komentarzem – rozmową o zaistniałej sytuacji. Na podstawie Statutu - skreślenie z listy uczniów.

Jeżeli uczeń popełni wykroczenie z listy „zachowań nagannych” zapisanych w Statucie, może otrzymać nagane dyrektora bez uprzednich etapów zapisanych w powyższej procedurze

Aneks 4

Procedura postępowania w przypadku zakłócania toku lekcji przez uczniów

W przypadku, gdy uczeń niewłaściwie zachowuje się podczas zajęć, nie wykorzystuje czasu zajęć na naukę i zakłóca tok lekcji, możliwe jest podjęcie poniższych działań.

1. Nauczyciel wspomagający (wyznaczony przez dyrektora) może:
 - w dowolnym momencie wybranych zajęć wejść do sali lekcyjnej
 - być wezwany telefonicznie przez nauczyciela prowadzącego lekcję.
2. Jeżeli nauczyciel prowadzący lekcję wskaże ucznia zakłócającego tok lekcji, nauczyciel wspomagający przeprowadza go do innej sali, gdzie uczeń najpierw w zeszycie przedmiotowym opisuje swoje zachowanie (w klasach 1-3 ustnie) i wyjaśnia dlaczego tak postąpił, a następnie samodzielnie realizuje temat lekcji.
3. Odosobniony uczeń jest zobowiązany do wykazania się na następnej lekcji znajomością danego tematu (praca domowa, przygotowanie do odpowiedzi lub kartkówki) bez możliwości zgłaszania nieprzygotowania.
4. Po zakończeniu lekcji uczeń w obecności nauczyciela wspomagającego przedstawia opis swojego zachowania nauczycielowi przedmiotu do podpisu.
5. Na następne zajęcia z przedmiotu uczeń przynosi do wglądu nauczycielowi wspomniany opis podpisany przez rodziców.
6. Jeżeli sytuacja się powtórzy na tym samym lub innym przedmiocie, należy postąpić jak w punkcie 2. Ponadto uczeń otrzymuje pisemną uwagę do DE, którą wpisuje nauczyciel wspomagający.
7. Za każde dwie sytuacje konieczności odosobnienia ucznia ustala się wpis jednej uwagi do dziennika.
8. W sytuacji, gdy uczeń będący pod opieką nauczyciela wspomagającego nie chce się podporządkować, należy telefonicznie wezwać do szkoły rodziców ucznia.
W takim przypadku nauczyciel opisuje całe zdarzenie w dzienniku w formie uwagi.